

Afgørelser – Reg. nr.: 01590.00

Fredningen vedrører: Flommen

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   22-01-1952

Fredningsnævnet   22-02-1977, 09-05-1951

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET>

1916 TSS 22/2-1977

År 1977 den 22. februar

blev der i

F. 71/1976

Sag om fredning af "Flommen"
ved Sorø, matr. nr. 1 g Lille
Ladegård hovedgård, Sorø jorder,
m.fl., og matr. nr. 1 f Store
Ladegård hovedgård, Slaglille
sogn, m.fl.

afsagt sålydende

K e n d e l s e:

I skrivelse af 22/3 1976 anmodede Danmarks Naturfredningsforening om, at der måtte blive rejst fredningssag for "Flommen" med tilstødende skovarealer ved Sorø, ialt omfattende ca. 127 ha.

De arealer, der ifølge skrivelsen helt eller delvis ønskes fredet er følgende (angivet på grundlag af senere matrikulære ændringer):

Matr. nr.	Ejer	matriklens areal i m ²	heraf vej m ²	ønskes fredet		heraf fred. i h.t. nat. fr. lov.			tidligere fredet m.m.
				ca. ha.	ant. lod.	§ 47 ² ca. ha.	§ 47 a ca. ha.	§ 53 ca. ha.	
	<u>Lille Ladegård hovedgård under Sorø jorder.</u>								
1 g	Sorø Akademi, l. skovdistrikt, 4180 Sorø.	43146		alt	4			3,6	en del heraf fredskov
2	samme	38007		3,6	1	1,9		2,5	do.
33	ligl.	28608		alt	2	0,6		2,2	do.
35 a	ligl.	339990		alt	2	1,9		16,0	do.
	<u>Store Ladegård hovedgård, Slaglille sogn.</u>								
1 f	som ovenfor	2455373		22,5	1	1,0			do.
1 h	ligl.	61616		alt	1	1,7			do.
1 k	ligl.	1448		alt	1	alt			do.
1 ac	Sorø Akademi	26765		2,5	1				do.
	<u>Lynge by og sogn.</u>								
42 a	som ovenfor	2851895		24,3	2			4,8	fredskov
59	ligl.	11750		alt					
umatrikuleret areal				26,4	2		8,3	2,2	
ialt				128 ha.					

De umatrikulerede arealer består af:

2 parceller, henholdsvis beliggende nord og syd for den gamle Veddebane, som nu er matrikuleret under matr. nr. 59 Lynge by og sogn.

Den nordlige parcel af det umatrikulerede areal tilgrænses imod vest af matr. nr. 35 a Lille Ladegård Hovedgård under Sorø jorder, imod nord af samme matr. nr. op til matr. nr. 1 f Store Ladegård hovedgård, Slaglille sogn, imod øst af matr. nr. 42 a Lynge by og sogn og imod syd af matr. nr. 59 Lynge by og sogn.

Den sydlige parcel af det umatrikulerede areal tilgrænses imod vest af Sorø-Skælskør landevejen også kaldet Banevej og matr. nr. 35 a Lille Ladegård hovedgård under Sorø jorder, imod nord af samme matr. nr. og matr. nr. 59 Lynge by og sogn, imod øst af matr. nr. 42 a Lynge by og sogn og imod syd matr. nr. e. 11 nc, 11 lk, 11 od, 11 el, 11 my og 11 lf alle af Lynge by og sogn samt Banevej.

Det hedder i skrivelsen af 22/3 1976:

"Flommen er oprindelig en søarm af Sorø sø, som ved gentagne sænkninger af vandspejlet i denne sø med tiden er blevet tørlagt. Chr. Molbech beretter i "Ungdomsvandring i mit Fødeland", hvorledes han i 1808 går ad den filosofiske Gang, en skov, som "fordum indkrandsede søens bredder, hvor nu er mose og underskov. Herfra går nu en nyanlagt vej, som fører over den udtørrede ende af Sorø sø, der i fordums dage løb ned mod Tuelsø og nu kaldes Flommen. Er man kommen over denne, da møder man straks en såre yndig og behagelig skovvej".

Den nyanlagte vej er Fægangen, som blev lavet til brug for Sorøborgernes kvæg, der efter ophævelsen af græsningsretten i Hjortenes skov skulle have adgangsvej til det stykke jord på St. Ladegård, som borgerne havde fået i afløsning for græsningsretten.

I 1828 blev der skåret en 1 $\frac{1}{2}$ alen dyb rende midt i vandløbet under Kongebroen, og betydelige dele af Flommen blev tørlagt.

I 1862-1863 blev vandstanden atter sænket i Sorø sø, og en del af Flommen blev udtørret. Sænkningen skyldtes bl.a. ønsket om at beskytte den i 1854-1855 anlagte Banevej.

Ved ministeriel resolution af 22/12 1882 blev det anordnet, at skovrideren, forinden frosten indtræder, skal lede vandet fra Sorø sø ind over Flommen, samt atter skal lede vandet bort, når vinteren er forbi. Skøjtebanens glæder for Sorø bys ungdom kan altså i år fejre sin 94 års fødselsdag.

Langs vestsiden af Flommen løber Møllediget med de to Filosofgange. 1. Filosofgang går fra Akademiet til Fægangen, og 2. Filosofgang går fra Fægangen til Jernporten.

Filosofgangen kendes helt tilbage fra Christian IV'tid og til tiden før dette, hvor skoven benævntes Priorhaven, og Filosofgangen betegnede som vejen gennem Priorhaven. Ifølge Stephanus har nogle dog fundet det for godt at kalde denne vej for Philosophgangen, og navnet er vel opstået efter oprettelsen af Christian IV'Akademi.

Skoven omkring Flommen er løvskov, der bærer tydeligt præg af, at arealet er gammel skovjord, hvor der i århundreder har groet skov.

Går man en tur ad Filosofgangen, lægger man mærke til, at der er et særligt præg over skoven. Den ligner ikke andre skovområder, og forklaringen herpå er, at skoven aldrig har været underkastet de strenge forstlige principper for dyrkning og økonomi, men altid har henligget som en slags naturskov, hvor menneskets indgriben i hovedsagen har været at høste træet - veddet - til gavntre eller brænde. Naturen har så ordnet foryngelsen.

Kun på enkelte mindre arealer har man grebet aktivt ind i skovnaturen.

Fra 1855 har skoven i distriktets driftsplan været betegnet som lystskov, hvilket betyder, at skoven har været udtaget af distriktets normale drift, og behandlingen er sket ud fra æstetiske hensyn, hvilket i praksis betyder, at naturen har fået lov at råde i vid udstrækning.

En tredje årsag til skovens særpræg er mangfoldigheden af løvtræer og buske. Her møder man faktisk alle vigtige danske løvtræarter: bøg, eg, ask, ær, elm og rødell foruden adskillige mindre vigtige træarter som hæg, fuglekirsebær, røn, birk m.v. Denne mangfoldighed er tegn på en særdeles frodig jordbund.

I Ulrichs driftsplan fra 1815 for Sorø skovene læses om skoven ved Filosofgangen (citat efter A. Oppermann, Skove og Søer i Sorø bogen, bind II, side 24): "Den saakaldte Philosophgang er 60 Tdr. Land, hvoraf dog 12 Tdr.Land er Flomeng og 28 Tdr.Land Ellemose. Her findes på 1/3 Td.Land Ege "i den lille Agernhauge som omtrent for 50 til 60 Aar siden her ere plantede staa i frodig Vækst og de fleste ere ranke og uden Fejl". Desuden findes en 20-24 Aar gammel Plantage paa 4 Tdr. Land med Fyr, Lærke, Gran, Ahorn, Birk, Hvidelle og nogle enkelte Weymouthsfyrre, "alt staa her i den skønneste og frodigste Vækst" og maa udtyndes til Vinter. "Ellemosen er af særdeles Godhed og har . . . . . i de sidste 3 Aar indbragt Forstkassen over 3000 Rbd.NV., skønt mere end tusinde af de rankeste og bedste Elle ere overholdte til Frøtræer."

"Den nylig anlagte saakaldte Fægang er bestemt til en Fædrivt for Sorø Borgeres Kvæg, der i tiden maatte blive græsset paa Store Lade-gaards Mark."

I Dansk Skovforenings Tidsskrift for 1969, side 261 og flg. skriver arkivar Viggo Petersen en lille afhandling: Agernhaver og andre skovdyrkningsforanstaltninger i Danmark før v.Langens ankomst 1763.

Heri omtales også agernhaven i Filosofgangen, idet der på side 265 anføres: "netop i 1730'erne kunne man således udplante 2-3000 træer fra en agernhave ved Filosofgangen i Sorø."

De førnævnte lærketræer ses nu som store flotte træer i skoven ved Flomvejen. Af skovfyrrene er kun en enkelt tilbage.

Specielt om disse lærk kan anføres, at Dr. Syrach Larsen mener, at de stammer fra Schäffers planteskole i Hørsholm, der var en kendt forstplanteskole omkring 1800.

Det vigtigste i bedømmelsen af skoven omkring Filosofgangen er dog løvskoven, som hovedsagelig er bøg. Denne bøgeblandingsskov, der i syd går over i en elmeblandingsskov viser en skovtype, som sikkert er oprindelig, og i dag må betragtes som en sjældenhed her i landet, og som forstfolk betragter som særdeles værdifuld for forståelsen af løvtrædyrkning på frodig jordbund, fordi man her ser en frodighed og en udnyttelse af vækstrummet, der med lidt god fantasi kan nærme sig den egentlige jungles frugtbarhed, hvor alt er grønt fra jord til top.

Man finder her bøge i alle aldre fra 1-300 år, ligesom man finder de øvrige træarter, bortset fra eg, repræsenteret i alle aldre.

Flommen er af stor botanisk værdi for den undervisning og forskning, som nu foregår med Christiansminde som udgangspunkt for studerende ved Københavns Universitet. Møllediget, som er et ca. 800 år gammelt cistercienserfortidsminde, regnes for Danmarks betydeligste bevarede ingeniørarbejde fra den tidlige middelalder, og Filosofgangen er en bærer af tradition og romantik helt fra Chr. IV's tid. Til alt dette kommer stedets ynde og rekreative værdi for både lærere og elever ved akademiet og for Sorø bys borgere.

I det hele er det Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse, at der til Flommen med tilstødende skovarealer knytter sig så betydelige fredningsmæssige interesser, at området bør gives en varig sik-

ring ved en fredning."

Fredningspåstanden er sålydende:

De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand.

Bebyggelse (som gengivet nedenfor)

Terrænændringer På de fredede arealer er ændringer i terrænformerne, herunder gravning af sand og grus samt opfyldning og planering ikke tilladt.
Sløjfning af Vedbanedæmningen skal dog kunne finde sted. Projektet skal, forinden arbejdets påbegyndelse, godkendes af de påtaleberettigede.

Oplagspladser m.v. (som gengivet nedenfor)

Luftledninger (som gengivet nedenfor)

Veje Vejanlæg og -reguleringer, bortset fra anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn, kan kun ske efter de påtaleberettigedes godkendelse.

Motorkørsel Motorkørsel samt kørsel med hjælpemotor må kun finde sted på den offentlige vej "Fægangen".

Undtaget herfra er tjenstlig kørsel samt kørsel nødvendiggjort af lovligt ærinde på ejendommene.

Arealernes drift De fredede arealer skal bevares i deres nuværende driftsform. Den eksisterende fodboldbane på den sydvestlige del af arealet skal dog fortsat kunne opretholdes. Pleje og vedligeholdelse af banen må finde sted.

Ligeledes skal man som hidtil kunne etablere skøjtebane på den sydlige del af Flommen ved opstemning af vandet.

Arealet må ikke formindskes gennem udstykning eller frasalg uden fredningsnævnets tilladelse.

Skove (som gengivet nedenfor)

Hegn m.m. (som gengivet nedenfor)

Vandløb m.m. Arealerne må ikke yderligere afvandes. Eksisterende grøfter må holdes oprensede.

Landskabspleje De påtaleberettigede kan efter aftale med ejeren lade foranledige pleje af udyrkede arealer med henblik på at bevare eller fremelske en karakteristisk vegetation eller en ønsket naturtilstand af værdi for området.

Søj (som gengivet nedenfor)

Almenhedens færdsel og ophold (som gengivet nedenfor)

Påtaleret Påtaleret tillægges fredningsnævnet for Vestsjællands amts sydlige fredningskreds og Danmarks Naturfredningsforening.

For at tage stilling til om sagen skulle behandles i realiteten eller afvises, jfr. naturfredningslovens § 12 holdt nævnet møde den 8/9 1976, hvortil var indkaldt følgende:

Danmarks Naturfredningsforening,
Fredningsplanudvalget,
Sorø kommune,
Fredningsstyrelsen,
Naturfredningsrådet og
Skovstyrelsen.

Efter forhandling ved dette møde besluttede nævnet, at sagen ikke skulle afvises i medfør af nævnte § 12, og bekendtgørelse om fredningssagens rejsning blev indrykket i Statstidende og Dagbladet den 14/9 1976 og i Sjællands Tidende den 20/9 1976.

Sagen blev derefter behandlet ved et møde den 27/10 1976, hvortil indkaldelse var sket ved bekendtgørelse i Statstidende, Sjællands Tidende og Dagbladet, foruden ved meddelelse til ejeren Sorø Akademi og vedkommende institutioner. Ved mødet erklærede alle tilstedeværende, at de var bekendt med de omhandlede arealer, hvorfor besigtigelse ikke foretoges.

Ved mødet var følgende repræsenteret:

Danmarks Naturfredningsforening og dennes lokalkomité,
Sorø Akademi,
Sorø Kommune,
Vestsjællands amtskommunes vejvæsen,
Naturfredningsrådet og
Fredningsplanudvalget.
Skovstyrelsen var indvarslet, men ikke repræsenteret.

Sorø kommune og Vestsjællands amtskommune har protesteret mod fredning af "Flommen", idet man særlig har henvist til

at hele det område, der er omfattet af fredningspåstanden i forvejen er fredskov eller beliggende indenfor 300 m fra fredskov,
at hele arealet er ejet af Sorø Akademi, der må sidestilles med det offentlige,

at næsten alle de aktiviteter, påstanden nævner, kræver tilladelse fra fredningsnævnet uanset om fredningen gennemføres eller ej, at overfredningsnævnet i henvendelse af 29/1 1952 har afvist en tilsvarende fredningspåstand, at der ikke hos kommunen er noget ønske eller nogen planer om at gribe ind i Flommens nuværende tilstand.

Der er fra disse sider særlig protesteret mod fredningspåstandens bestemmelser om vejanlæg samt imod, at Naturfredningsforeningen skulle have påtaleret. Sorø kommune har ønsket sig tillagt påtaleret i h.t. en eventuel fredningskendelse.

Sorø Akademi har anbefalet fredning og tilkendegivet, at man ikke stiller krav om erstatning, hvis fredning gennemføres i overensstemmelse med påstanden, men Sorø Akademi har ønsket indføjet en bestemmelse i en eventuel fredningskendelse om, at ejeren skal stå frit, såfremt arealets karakter ændres radikalt ved vejanlæg, luftledninger eller på nogensomhelst anden måde. Akademiet har særlig anført, at en eventuel fredning ikke bør hindre ejeren i en senere udvidelse af eksisterende vandingskanaler med henblik på tilladt vands gennemstrømning, dog efter aftale med fredningsnævnet. Akademiet ønsker sig endvidere tillagt påtaleret.

Naturfredningsrådet har stærkt støttet ønsket om fredning af "Flommen" under henvisning til områdets videnskabelige og undervisningsmæssige betydning og det gennem århundreder opståede natur- og kulturmiljø.

Rådet har særlig understreget, at fredning vil give mulighed for varig vedligeholdelse af arealet, og en kendelse bør derfor indeholde en bestemmelse om, at området søges bevaret i sin nuværende tilstand som engarealer og løvskovbryn. Rådet har ønsket sig tillagt påtaleret.

Fredningsplanudvalget har også stærkt anbefalet fredning af "Flommen" og understreget områdets meget store botaniske og landskabelige betydning og henvist til, at der ved fredning opnås mulighed for landskabspleje, der bør kunne foretages uden udgift for ejeren. Fredningsplanudvalget har endvidere fremhævet, at en fredning vil sikre arealets tilstand uafhængigt af, om lovgivningen ændres på de områder, hvor den for tiden giver en vis sikring af arealets tilstand.

Endvidere er der fra forskellige sider foreslået mindre ændringer til fredningspåstanden, såfremt fredning gennemføres.

Efter det for fredningsnævnet oplyste finder nævnet, at

det omhandlede areal - "Flommen" - er særdeles fredningsværdigt, hvorfor fredningspåstanden vil være at tage til følge alene med de ændringer, som fremgår af nedenstående, herunder at fredningsnævnet ikke finder anledning til at tillægge andre end nævnet påtaleret.

Nævnet finder anledning til særligt at bemærke, at det under de førte forhandlinger er fremgået, at i hvert fald en del af baggrunden for, at Danmarks Naturfredningsforening har fremsat begæring om fredning af "Flommen", er planerne om en såkaldt "Flomvej" - en vej, som mere eller mindre vil berøre "Flommen" - hvilke planer igennem flere år har været omtalt bl.a. i dagspressen, men dette er ikke på nogensomhelst måde anført i Danmarks Naturfredningsforenings iøvrigt meget udførlige skriftlige begrundelse for ønsket om fredning. I denne forbindelse finder nævnet grund til at fremhæve den nedenfor fastsatte bestemmelse om vejanlæg, da nævnet ved sin beslutning om at gennemføre fredningen ikke i nogen henseende har taget stilling til muligheden for anlæg af en "Flomvej", idet dette eventuelle problem må behandles, hvis og når et projekt herom forelægges for nævnet.

Under hensyn til at ejeren har tiltrådt fredningspåstanden uden at stille krav om erstatning, finder nævnet at burde imødekomme ejerens ønske om en vis adgang til tilbagetræden i tilfælde af væsentligt ændrede forhold.

Fredning af "Flommen" gennemføres herefter således:

Det fredede område er foranstående matr.nr.'e og umatrikuleret areal som afgrænset på vedhæftede kort.

Fredningspåstanden tages iøvrigt til følge med visse mindre ændringer, nemlig således:

De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand.

Bebyggelse

De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure boder eller andre indretninger.

Terrænændringer

På de fredede arealer er ændringer i terrænformerne, herunder gravning af sand og grus samt opfyldning og planering ikke tilladt.

Sløjfning af Veddebanedæmningen skal dog kunne finde sted. Projektet skal, forinden arbejdets påbegyndelse, godkendes af fredningsnævnet.

Oplagspladser m.v.

De fredede arealer må ikke anvendes til oplags- og lossepladser, teltlejre eller campingpladser, og der må ikke indrettes bilop- hugningspladser eller henstilles udrangerede biler eller maskiner eller dele heraf. Forurening af naturen ved henlæggelse af affald eller andet må ikke finde sted.

Luftledninger

Master, tårne og ledningsanlæg må ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse.

Veje

Vejanlæg og - reguleringer, bortset fra anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn, kan kun ske efter fredningsnævnets tilladelse.

Motorkørsel

Motorkørsel samt kørsel med knallert må kun finde sted på den offentlige vej "Fægangen". Undtaget herfra er tjenstlig kørsel samt kørsel nødvendiggjort af lovligt ærinde på ejendommene.

Arealernes drift

De fredede arealer skal bevares i deres nuværende driftsform. Den eksisterende fodboldbane på den sydvestlige del af arealet skal dog fortsat kunne opretholdes. Pleje og vedligeholdelse af banen må finde sted.

Ligeledes skal man som hidtil kunne etablere skøjtebane på den sydlige del af "Flommen" ved opstemning af vandet.

Arealet må ikke deles gennem udstykning eller frasalg uden fredningsnævnets tilladelse.

Skove

De under egentlig skovdrift hørende arealer skal fortsat kunne drives forstmæssigt. Skovbrynene skal fortsat bestå af løvtræer, der er naturligt hjemmehørende på stedet. Løvtræsprocenten på det fredede areal må ikke nedsættes. Udenfor eksisterende bevoksninger er anlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer ikke tilladt.

Hegn m.m.

Stendiger og jordgærder må ikke fjernes. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes eller plantes uden fredningsnævnets godkendelse.

Vandløb m.m.

Arealerne må ikke yderligere afvandes. Eksisterende grøfter må holdes (tillades) oprensede. Fredningsmyndighederne kan uden udgift for ejeren lade foranledige pleje af udyrkede arealer med henblik på at bevare området som engarealer og løvskovbryn. Forinden sådanne foranstaltninger iværksættes, skal fredningsmyndighederne forhandle med ejeren for så vidt muligt at opnå enighed herom.

Støj

På de fredede arealer må ikke indrettes motorbaner eller andre indretninger, der medfører unødigt støj. Kraftig gengivelse af musik, brug af højttaleranlæg og lignende må ikke finde sted i fri luft.

Almenhedens færdsel
og ophold

Der gives offentligheden adgang til færdsel på eget ansvar til fods og ophold på de på kortbilaget indtegnede stier og skovveje, der ikke må sløjfes, men eventuelt nok omlægges efter forudgående aftale med fredningsnævnet.

Påtaleret

Påtaleberettiget er fredningsnævnet for Vestsjællands amts sydlige fredningskreds.

Såfremt det fredede areals karakter imod ejerens protest væsentligt ændres ved vejanlæg, anbringelse af luftledninger eller på nogen-
somhelst anden måde, kan ejeren forlange fredningen ophævet.

Kendelsen vil være at tinglyse på de fornævnte ejendomme med
prioritet forud for servitutter og pantehæftelser.

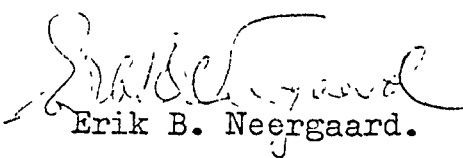
Kendelsen kan påklages til Overfredningsnævnet. Klagefristen er 4 uger fra den dag, fredningsnævnets kendelse er meddelt den pågældende.

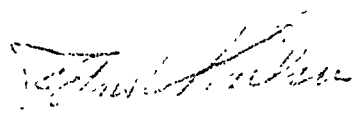
T h i   b e s t e m m e s :

De foran ved matrikelnumre specificerede arealer og det foran nævnte umatrikulerede areal beliggende dels i Sorø dels i Slaglille og Lynge sogne, således som disse arealer er afgrænset på vedhæftede kort, fredes som foran beskrevet.

Fredningen foretages uden erstatning til ejeren.

Adler Petersen.

Erik B. Neergaard.

Folmer Nielsen.

anstående kendelse kan i medfør af naturfredningslovens § 24 indbringes for Overfredningsnævnet af de i lovens § 22, stk. 2, nr. 1-6 nævnte institutioner og personer. Klagefristen er 4 uger fra den dag, da kendelsen er meddelt den pågældende.

FREDNINGSNÆVNET
FOR VESTJYLLANDS AMT
SYDLIGE FREDNINGSKREDS
NÆSTVED

, den 23. februar 1977.

Erik B. Neergaard.

OVERFREDNINGSNÆVNET>

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1952, den 29. januar, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1063/51 vedrørende fredning af Flommen mellem Veddebanen og hovedvej nr. 1.

I den af fredningsnævnet for Sorø amt den 9. maj 1951 afsagte kendelse hedder det:

"I skrivelse af 14/9 1950 har Sorø akademis 1' skovdistrikt anmodet om fredning af den del af den såkaldte "Flom" (engdraget mellem Sorø og Tuel sø), der er beliggende mellem Veddebanen og hovedvej nr. 1 og som nærmere angivet med rød indklamning på et med andragendet fulgt kort. De arealer, der ønskes fredet, består af matr. nr. 1h, 1ac og en del af matr. nr. 1f St. Ladegaard, Slaglille sogn, en del af matr. nr. 35a 1l. Ladegård, Sorø by, samt et umatrikuleret tørlagt areal af Sorø sø, grænsende op til Sorø by samt Slaglille og Lynge sogne.

Forslaget går ud på, at arealet stedse skal bevares som eng med undtagelse af de arealer, der for tiden drives som tjenestejord. Arealerne uden for tjenestejorden må kun udnyttes til kreaturgræsning eller høslet, dog at det af hensyn til den bedst mulige udnyttelse med mellemrum tillades at omlægge disse, således at de indenfor et tidsrum af 2-3 år kan drives med korn eller andre landbrugsafgrøder. Der må ikke på arealet og i en afstand af 50 m fra dets øst- og vestsider opføres bygninger af nogen art bortset fra nødvendige ændringer og udvidelser i de bestående tjenesteboliger, ligesom der ikke må opstilles ledningsmaster samt anlægges rensningsanlæg og lign. Det bestående rensningsanlæg for Sorø by bør snarest søges fjernet. Ud over de bestående vejanlæg må der ikke anlægges sådanne, bortset fra naturlige stianlæg. Ved fornyelse af bevoksningen langs øst og vestsiden af det fredede areal bør denne fortrinsvis kun ske med løvtræer. Træer og trægrupper bør søges bevaret længst muligt, og fornyelse bør ske, så at karakteren af uberørt eng opretholdes.

Sorø by har protesteret mod fredningen under hensyn til, at der på byens dispositionsplan er optaget anlæggelse af et idrætsanlæg, der

ikke hensigtsmæssig kan anlægges på byen tilhørende arealer, idet byen ikke har mange udvidelsesmuligheder. Byen har i så henseende henvist til skrivelse af 17. og 22. august 1950 fra Arbejds- og boligministeriets kommitterede i byplansager, hvorved godkendes bl. a., at idrætsanlægget placeres i "Flommen". Byen har endvidere henvist til, at Statens konsulent i Fredningssager intet har haft at indvende mod dispositionsplanen.

Nævnet har besigtiget de heromhandlede arealer.

De pågældende arealer er så naturskønne, at andragendet om fredning findes at burde imødekommes, dog at det bør tillades Sorø by at placere et idrætsanlæg på arealerne som forudsat i dispositionsplanen.

For fredningen er der ikke krævet erstatning."

Konklusionen er sålydende:

"De på det vedhæftede kort med rødt indrammede arealer af matr. nr. 1h, 1ac og en del af matr. nr. 1f St. Ladegaard, Slaglille sogn, en del af matr. nr. 35a Ll. Ladegaard, Sorø by, samt et umatrikuleret tørlagt areal af Sorø sø grænsende op til Sorø by samt Slaglille og Lynge sogne, fredes, således at det stedse bevares som eng med undtagelse af de arealer, der for tiden drives som tjenstejord. Forsåvidt disse tjenstejorder helt eller delvis nedlægges, skal de overgå til græsarealer. Arealerne udenfor tjenstejorden må kun udnyttes til kreaturgræsning eller høslet, dog at det af hensyn til den bedst mulige udnyttelse af græsningsarealerne er tilladt med mellemrum at omlægge disse, således at de indenfor et tidsrum af 2-3 år drives med korn eller andre landbrugsafgrøder.

Bortset fra det eventuelle idrætsanlæg, som Sorø by i overensstemmelse med dispositionsplanen agter at placere på arealet, og som tillades, må der ikke på dette opføres bygninger udover de til idrætsanlægget nødvendige bygninger eller anlæg samt nødvendige adgangsveje, dog at nødvendige ændringer og udvidelser i de bestående tjensteboliger er tilladt. Der må ikke på arealet opføres transformatorstationer, ledningsmaster eller lign.

Når det på arealet nu værende rensningsanlæg nedlægges, må der på arealet anlægges den nødvendige pumpestation samt de nødvendige overløbskloakledninger til Flomgrøften. På arealet må der udføres de naturlige stianlæg. Ved fornyelse af bevoksningen langs øst og vestsiden af det fredede areal må denne fortrinsvis ske med løvtræer. Træer og trægrupper bør bevares længst mulig og fornyelse bør ske, således at karakteren af uberørt eng opretholdes.

Påtaleretten efter denne kendelse har Fredningsnævnet for Sorø amt".

Kendelsen er indanket af Sorø Akademis 1. skovdistrikt med påstand om, at tilladelsen for Sorø by til at placere et idrætsanlæg på arealet udgår, subsidiært at kendelsen ophæves, og mest subsidiært, at der tilkendes akademiet en erstatning, som foreløbig anslås til 200.000-300.000 kr.

Overfredningsnævnet har den 10. oktober 1951 besigtiget de pågældende arealer og forhandlet med den ankende og andre i sagen interesserede. Det blev herunder af Sorø byråd fremhævet, at byens beliggenhed gør det vanskeligt i det lange løb at skaffe arealer til bebyggelse, og at man derfor har lagt vægt på at kunne anlægge sportspladsen på et areal, der er uegnet til bebyggelse.

Da idrætsanlægget er optaget på en af byrådet udarbejdet dispositionsplan, har overfredningsnævnet sat sig i forbindelse med boligministeriets kommitterede i byplansager, som har udtalt sig i overensstemmelse med det fra byrådets side anførte.

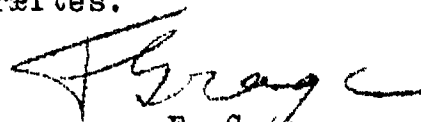
Overfredningsnævnet har derefter anmodet byrådet om at ville give nærmere oplysning om det påtænkte idrætsanlæg, navnlig med hensyn til bygningernes art, størrelse og placering samt vejanlæg og parkeringsplads. Byrådet har svaret, at anlæggets udførelse ligger så langt ude i tiden, at man endnu ikke har udarbejdet planer dertil og derfor ikke kan besvare de stillede spørgsmål.

Under hensyn til, hvad der således er oplyst, og da de af fredningskendelsen omfattede arealer ligger indenfor 300 m fra skov, jfr. naturfredningslovens § 25, 2. stk., har overfredningsnævnet besluttet at ophæve fredningskendelsen. Det bemærkes herved, at byrådet i sin ovennævnte udtalelse har anført, at en gennemførelse af planen om et idrætsanlæg til sin tid må ske efter forhandling med Sorø akademi.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Sorø amt den 9. maj 1951 afsagte kendelse vedrørende fredning af Flommen mellem Veddebanen og hovedvej nr. 1 ophæves.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

F. Gråge

overfredningsnævnets sekretær

FREDNINGSNÆVNET>

forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for S o r ø amt.

K e n d e l s e afsagt den 9.maj 1951.

I skrivelse af 14/9 1950 har Sorø Akademis 1. skov-distrikt anmodet om fredning af den del af den såkaldte " Flom " (engdraget mellem Sorø og Tuel sø), der er beliggende mellem Veddebanen og hovedvej nr. 1 og som nærmere angivet med rød indklammering på et med andragendet fulgt kort. De arealer, der ønskes fredet, består af matr.nr. 1h,1ac, og en del af matr.nr.1f St. Ladegård, Slaglille sogn, en del af matr.nr. 35a Ll.Ladegård Sorø by, samt et uma-trikuleret tørlagt areal af Sorø sø, grænsende op til Sorø by samt Slaglille og Lynge sogne.

CITERET, FULDT
UDTÆK K. AF
29/1 1952

Forslaget går ud på, at arealet stedse skal bevares som eng med undtagelse af de arealer, der for tiden drives som tjenestejord. Arealerne uden for tjenestejorden må kun udnyttes til kreaturgræsning eller høslet, dog at det af hensyn til den bedst mulige udnyttelse med hollænderum tillades at anlægge disse, således at de indenfor et tidsrum af 2 - 3 år kan drives med korn eller andre landbrugsafgrøder. Der må ikke på arealet og i en afstand af 50 m. fra dets øst og vestside opføres bygninger af nogen art bortset fra nødvendige ændringer og udvidelser i de bestående tjenesteboliger, ligesom der ikke må opstilles ledningsmaster samt anlægges rensningsanlæg o.l. Det bestående rensningsanlæg for Sorø by bør snarest søges fjernet. Udover de bestående vejanlæg, må der ikke anlægges sådanne, bortset fra naturlige stianlæg. Ved fornyelse af bevoksningen langs øst og vestsiden af det fredede areal bør denne fortrinsvis kun ske med løvtræer. Træer og trægrupper bør søges bevaret længst muligt, og fornyelse bør ske, så at karakteren af uberørt eng opretholdes.

Sorø by har protesteret mod fredningen under hensyn til, at der på byens dispositionsplan er optaget anlæggelse af et idrætsanlæg, der ikke hensigtsmæssig kan anlægges på byen tilhørende

KORT>

Flommen

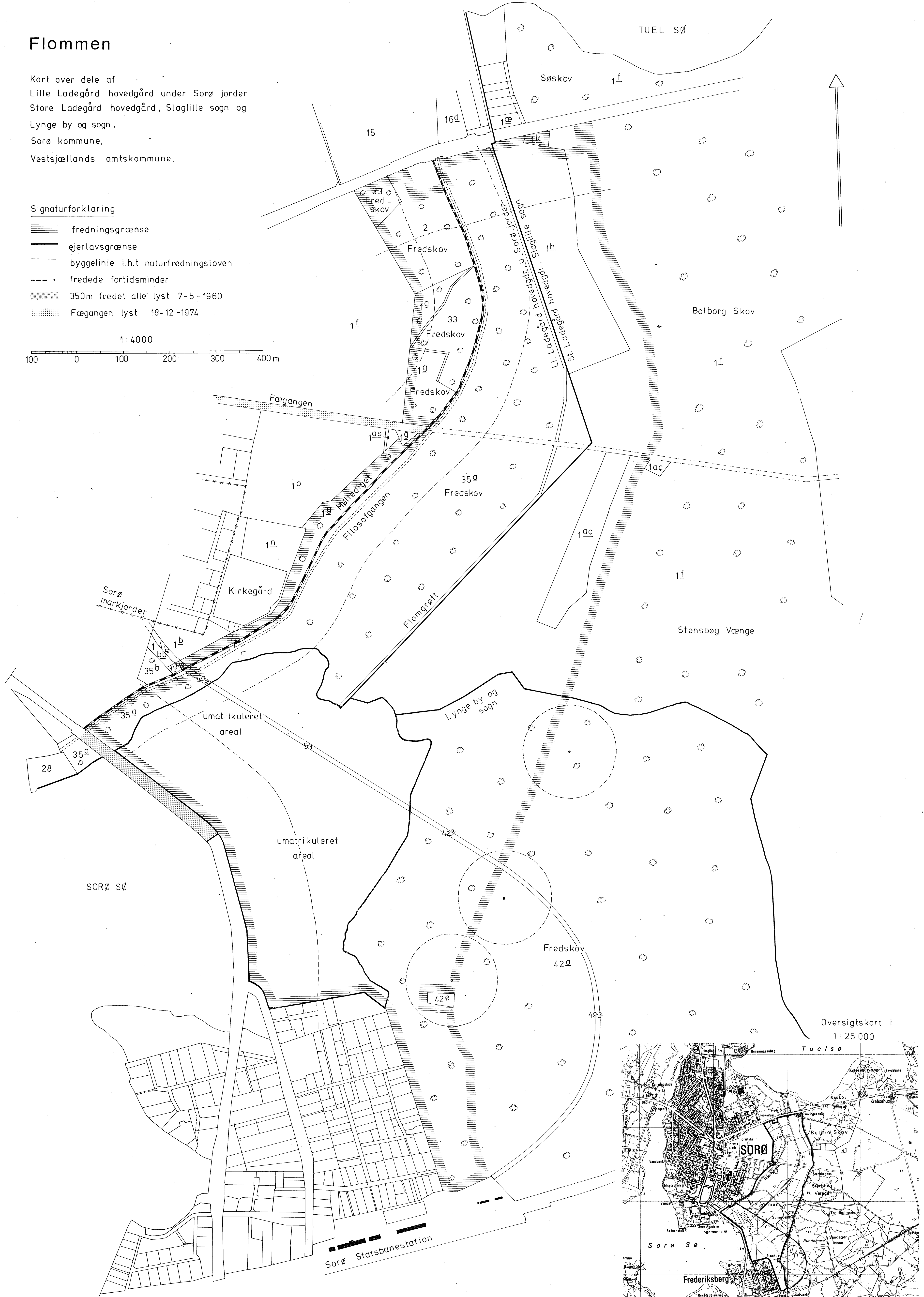
Kort over dele af
Lille Ladegård hovedgård under Sorø jorder
Store Ladegård hovedgård, Slaglille sogn og
Lynge by og sogn,
Sorø kommune,
Vestsjællands amtskommune.

Signaturforklaring

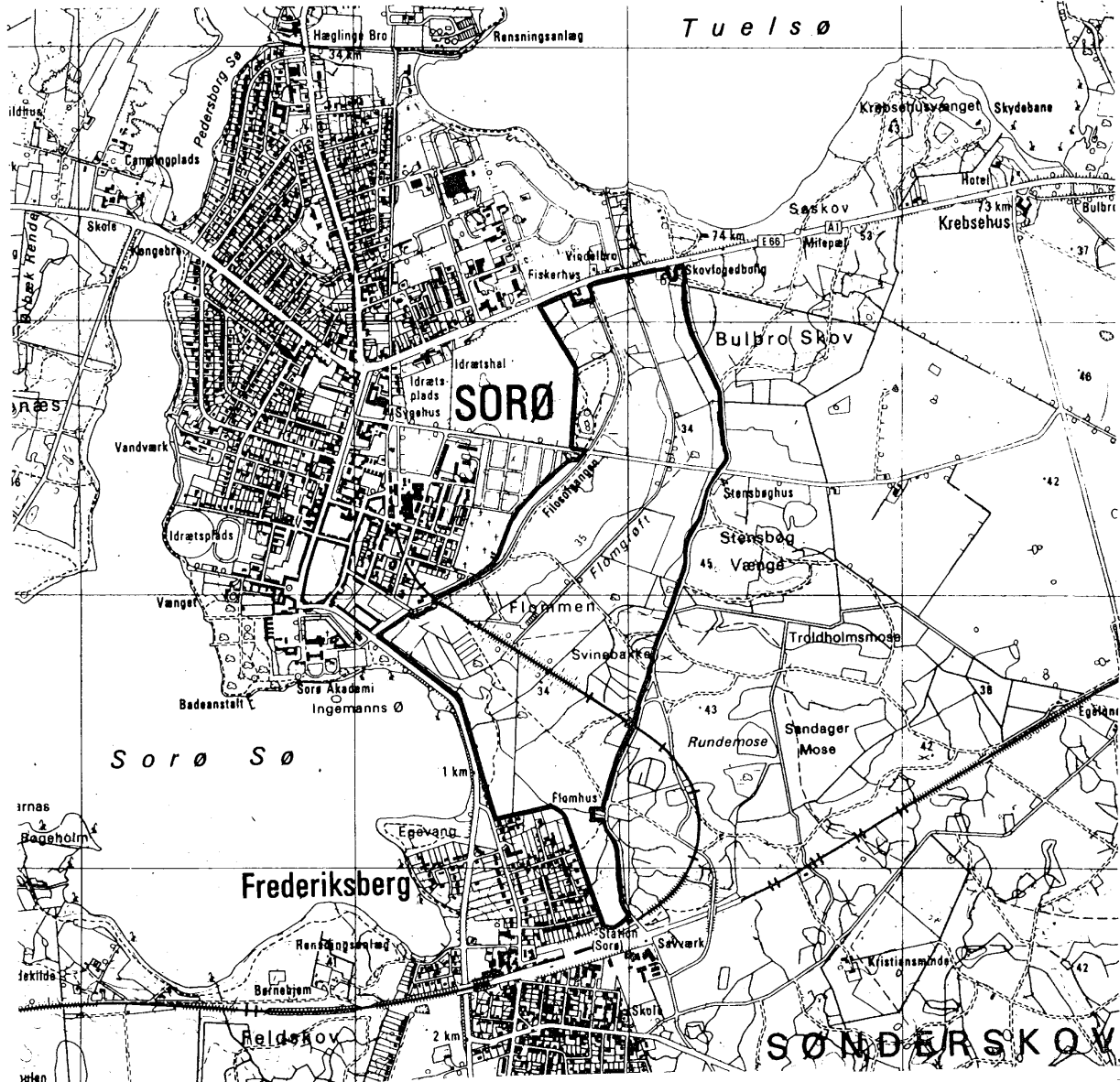
- fredningsgrænse
- ejerlavsgrense
- byggelinie i.h.t naturfredningsloven
- fredede fortidsminder
- 350m fredet alle' lyst 7-5-1960
- Fægangen lyst 18-12-1974

1:4000

100 0 100 200 300 400 m

Oversigtskort i
1:25.000

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 01590.00

Dispensationer i perioden: 08-10-1982 - 06-12-1992

Civildommeren i Næstved

4700 Næstved, den 8/10 1982.

Skomagerstræken 3

Telf. (03) 72 06 62

Giro 2 05 26 95

FREDNINGSNÆVNET.

F. 165/1982.

Ved ansøgning fremsendt gennem Vestsjællands amtskommune, fredningsafdelingen, den 11/8 1982 har Naturgas Sjælland anmodet om tilladelse til, at en fordelingsledning for naturgas på en ca. 190 m lang strækning føres igennem arealer omfattet af nævnets kendelse af 22/2 1977 vedr. "Flommen", tinglyst den 20/4 1977.

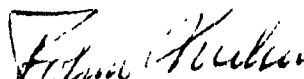
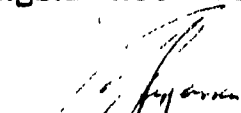
Fredningsafdelingen har ved sagens fremsendelse oplyst: "Fra Ingemannsvej ønskes ledningen placeret i indkørslen til skoven, således at Møllediget krydses i den eksisterende vej, herfra fortsættes ledningen gennem den gamle fodboldbane, der ikke er blevet benyttet i 1982, og videre i vejareal udenfor fredningen til måler- og regulatorstationen Frederiksberg. Den ansøgte krydsning af det fredede areal vil ikke medføre landskabeligt uheldige forhold, da terrænet retableres efter nedgravningen, og vil ikke ødelægge noget ved Møllediget; da ledningen placeres i den eksisterende vej over diget."

Nævnet tillader herved som påtaleberettiget af den tinglyste fredning, at fordelingsledningen føres gennem de fredede arealer som ansøgt.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år, jfr. naturfredningslovens § 64 a.

Adgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for overfredningsnævnet (adr. Amaliegade 7, 1256 København K) af bl.a. ansøgeren og forskellige myndigheder. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den oprettholdes af overfredningsnævnet eller ministeren.

Folmer Nielsen.
Fl. Jørgensen.
S.B. Rasmussen.

Naturgas Sjælland,
Fru Ingesvej 25,
4180 Sorø.

Dato: 16. dec. 1992

Sags nr.: F. 208/1992

Ved ansøgning indgået den 4/8 1992 har selskabet for Sorø kommune anmodet om nævnets tilladelse til etablering af en spildevandstransportledning fra Flommen til Nordmarksvej, Sorø.

Ledningen ønskes etableret over matr. nr. 35 a Lille Lade-gård Hovedgård under Sorø Jorder samt umatrikuleret areal af Flommen, der er omfattet af fredningsnævnets kendelse af 22/2 1977. I kendelsen er bl.a. anført, at ændring i terrænforholdene er forbudt. Af kendelsen fremgår i øvrigt, at fredningens formål i det væsentlige er at bevare arealerne af hensyn til dets store botaniske og landskabelige betydning.

Vestsjællands Amtskommune har i skrivelse af 30/10 1992 bemærket:

" Der er tale om en del af et større kloakanlæg, hvoraf en del af spildevandstransportledningen samt et opsamlingsbassin for regnvandsfortyndet spildevand ønskes placeret inden for det område, som er fredet ved Fredningsnævnets kendelse af 22. februar 1977. Anlægget kan derfor ikke gennemføres uden Fredningsnævnets tilladelse.

I forbindelse med sagens behandling blev der den 11. september holdt en besigtigelse, hvori også deltog Sorø Akademis Skovdistrikt og Skov- og Naturstyrelsen, Kopi af referat fra besigtigelsen vedlægges til orientering. På det grundlag ændredes projektet således, at opsamlingsbassinet flyttedes væk fra pumpestationen og Veddebanens dæmning til en mindre i øjnefaldende placering på et tidligere nedslivningsareal. I forbindelse med anlægget vil der ske en oprydning her. Endvidere blev

Skomagerrækken 3
4700 NæstvedTelefon: 53 72 06 62
Telefax: 53 72 08 63
Giro: 2 05 26 95Fogedretten
Telefon: 53 73 80 73Tingbogsoplysninger
Telefon: 53 73 10 10
kl. 9.00-12.00

1211/4-0001

112

ledningsføringen syd for Filosofgangen efter aftale med skovdistrik-
tet flyttet til en linieføring, der var mere skånsom over for skoven.
Den ændrede linieføring fremgår af tegning 34370 2B. Til sammenligning
vedlægges det oprindelige linieføringsforslag, tegning nr. 34370
2A. Forvaltningen finder, at det således ændrede projekt er det mest
skånsomme og kan under forudsætning af at opsamlingsbassinet udformes
med græsklædte sider og bund anbefale, at Fredningsnævnet meddeler den
fornødne tilladelse til anlæg inden for det fredede område".

Under henvisning hertil meddeles, at nævnet i medfør af natur-
beskyttelseslovens § 50, stk. 1 tillader etablering af et forløb af
spildevandsledningen samt placering af opsamlingsbassinet som angivet
på tegning 34370 2B. Under hensyn til formålet med ledningen finder
nævnet, at dens etablering ikke således strider mod fredningens
formål, at den ikke bør etableres.

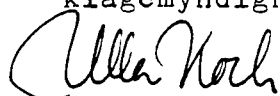
Det forudsættes, at opsamlingsbassinet udformes med græsklædte sider
og bund som anført af amtskommunen.

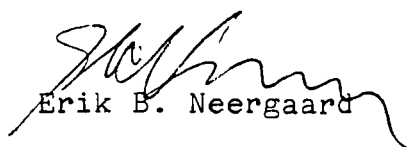
Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år,
jvf. naturbeskyttelseslovens § 50, jvf. § 66 stk. 2.

Afgørelsen kan påklages til Naturklagenævnet (adr. Slotsmarken
ejeren
15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren/og forskellige myndigheder.
Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt den pågældende
klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag
forlænges fristen til den følgende hverdag.

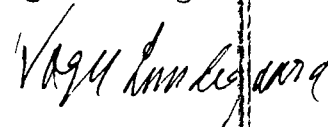
Klage indgives skriftligt til fredningsnævnet.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettilig
klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre
klagemyndigheden bestemmer andet.

Ulla Koch

Erik B. Neergaard

Vagn Lundegaard

H. Jul Fjerring A/S

Korsdagde 1

4200 Slagelse